

سیگار در پناه بی قانونی روشن می ماند

اگر همزمان با خواندن این مطلب، سیگاری روشن می کنید که گیراندش 6 ثانیه بیشتر وقت نمی گیرد، در همین مدت یک نفر در دنیا از عوارض مصرف سیگار می میرد. اگر هوس کرده اید یک سیگار دیگر هم بکشید که در مجموع 7 دقیقه وقت می گیرد، در همین ایران خودمان هم یک نفر دیگر از همین سیگار می میرد.

جام جم آنلاین: اگر همزمان با خواندن این مطلب، سیگاری روشن می کنید که گیراندش 6 ثانیه بیشتر وقت نمی گیرد، در همین مدت یک نفر در دنیا از عوارض مصرف سیگار می میرد. اگر هوس کرده اید یک سیگار دیگر هم بکشید که در مجموع 7 دقیقه وقت می گیرد، در همین ایران خودمان هم یک نفر دیگر از همین سیگار می میرد. نه قرار نیست همین طور آمار سیگار کشیدن شما و مرگ و میر آدمها را زیاد کنیم. شما سیگارتان را بکشید و اگر خواستید به تصویر خودتان در بخش بیماری های قلب و عروق فکر کنید یا اصلاً بروید سراغ فهرست 10 سرطان شایع کشور و اگر سرطان ریه که ابتلایش 90 درصد با مصرف دخانیات مربوط است، به مذاقتان خوش نمی آید از بین سرطان های معده، روده بزرگ، سینه، دهان و چندتای دیگر یکی را انتخاب کنید.

اگر دیگر تمایلی به خواندن ادامه مطلب ندارید، در اشتباه هستید. این گزارش قرار است به جای سیگارها به سیاستگذاران و خصوصاً مسولان وزارت بهداشت گیر بدهد.

کنترل مصرف سیگار و مواد دخانی در ایران 6 سال است که قانون دارد، اما سرعت اجرای قوانین آن که اتفاقاً بخوبی تدوین و تعریف شده، بسیار کمتر از آمار مرگ و میرش است.

مجلس سال 1385 قانون جامع کنترل مصرف مواد دخانی را تصویب کرد؛ قانونی که از جا و مکان سیگار کشیدن تا مکان خرید و فروش و مالیاتش را هم مشخص کرده است.

اما فعلاً همه زورش به چند مورد از جمله ممنوعیت مصرف سیگار در اماکن عمومی شامل رستوران ها، ادارات، سینماها و مکان هایی از این دست یا الصاق عکس های هشداردهنده روی پاکت سیگارها رسیده است.

در سال های اخیر و بعد از تصویب قانون جامع مبارزه و کنترل دخانیات، اقداماتی از سوی برخی دستگاه ها انجام شده، اما از طرفی برخی دستگاه ها مانند وزارت بازرگانی، شورای اصناف کشور، شرکت دخانیات ایران و در مواردی شهرداری در اجرای این قانون همکاری لازم را ندارند.

یکی از مواد این قانون، درج برچسب هشدار روی پاکت سیگار است که باید وزارت بهداشت هر 6 ماه یک بار برای درج روی سیگارهای تولید داخل و وارداتی تصویر جدید معرفی کند و تولیدکنندگان و واردکنندگان سیگار موظف به درج آن شوند.

اما از 2 سال پیش شرکت دخانیات و واردکنندگان سیگار، تصاویر هشداردهنده جدید وزارت بهداشت را درج نکرده اند و در مواردی شرکت دخانیات تصاویر مورد نظر خودش را روی سیگارها درج کرده است که اثربخشی لازم را ندارد و خلاف قانون است.

ممنوعیت فروش سیگار به افراد زیر 18 سال نیز فقط روی کاغذ مانده است و هنوز علائم هشدار و ممنوعیت فروش سیگار به این افراد دیده نمی شود.

طبق قانون قرار بود وزارت بازرگانی با همکاری شورای اصناف کشور مراکز مجاز عرضه سیگار و مواد دخانی را مشخص و به آنها مجوز بدهند تا تابلودار شوند، ولی هنوز این کار انجام نشده و در بسیاری از فروشگاه های غیرمجاز همچنان سیگار عرضه می شود.

همچنین طبق این قانون، سیگار در مراکز عرضه نباید در ویترین و پیشخوان ها در معرض دید و تحریک کننده باشد که هیچ برخوردی با این تخلف قانونی نمی شود. عرضه تک فروشی سیگار هم متأسفانه برخلاف قانون همچنان وجود دارد و کمتر جایی دیده می شود که نوشته باشد سیگار تک فروشی نداریم.

مساله دیگر ادامه فروش سیگار در دهه های روزنامه فروشی است که چون این مراکز طرف قرارداد و تحت نظارت شهرداری ها هستند، به نظر می رسد شهرداری نیز در جلوگیری از فروش سیگار در دهه های روزنامه فروشی که خلاف قانون است، کوتاهی کرده است. قطعاً بی توجهی به همین عوامل سبب شده تا کارشناسان از کاهش سن مصرف سیگار در ایران به مرز 11 سالگی خبر دهند.

سالانه 65 میلیارد نخ سیگار در کشور مصرف می‌شود که 25 میلیارد نخ واردات رسمی، 35 میلیارد نخ تولید داخل و بقیه از راه قاچاق وارد می‌شود.

گران شدن سیگار و محدودیت مصرف و خرید آن برای افراد، در کنار ترویج فرهنگ کنترل مصرف دخانیات، می‌تواند راهکاری باشد که تا حدود زیادی در کاهش مصرف سیگار موثر است.

گفته می‌شود افزایش مالیات بر دخانیات، مصرف آن را کاهش می‌دهد؛ به طوری که افزایش 10 درصدی قیمت سیگار، مصرف آن را تا 8 درصد کاهش می‌دهد.

نکته: براساس قانون باید هر سال مواد دخانی وارداتی 20 درصد و مواد دخانی داخلی 10 درصد گران شود، اما به بهانه افزایش قاچاق این قانون اجرا نمی‌شود

سازمان بهداشت جهانی اعلام کرده است که در هر یک از کشورهای عضو WHO (سازمان بهداشت جهانی) باید تا سال 2025، 30 درصد از مصرف سیگار کاسته شده و تا سال 2050 مرگ‌ومیر ناشی از استعمال سیگار نصف شود.

محمدرضا مسجدی، دبیرکل جمعیت مبارزه با استعمال دخانیات ایران در این باره به مهر می‌گوید: برای تحقق این امر در کشور لازم است مسوولان بسیج شوند. متأسفانه ایران ضعیف‌ترین عملکرد را در زمینه مبارزه با دخانیات در منطقه دارد و قوانین و آیین‌نامه‌های موجود اجرا نمی‌شود. در این شرایط با وجود آن‌که 85 درصد از مردم کشور سیگار نمی‌کشند، ولی به طور مستقیم در معرض دود این ماده دخانی قرار دارند.

میزان مالیات بر سیگار در ایران به مراتب پایین‌تر از کشورهای پاکستان، ترکیه و امارات متحده عربی است؛ به طوری که این میزان در ایران 19/1 درصد، پاکستان 75/9، ترکیه 78/7 و امارات 67 درصد است.

براساس قانون باید سالانه 20 درصد افزایش قیمت برای مواد دخانی وارداتی و همچنین افزایش 10 درصدی قیمت برای مواد دخانی داخلی داشته باشیم، اما سال گذشته این رقم نصف شد؛ به این بهانه که افزایش قیمت مواد دخانی، افزایش قاچاق را به دنبال دارد.

مسجدی با انتقاد از چنین وضعیتی که باعث می‌شود مصرف سیگار خارجی که اغلب قاچاق وارد کشور می‌شود، به مراتب بیشتر از سیگارهای تولید داخل باشد، ادامه می‌دهد: وقتی ما چنین حمایت‌هایی از واردات سیگار صورت می‌دهیم، چه انتظاری است که آمار مصرف سیگار در کشور کمتر شود.

دبیرکل جمعیت مبارزه با استعمال دخانیات ایران همچنین با انتقاد از دولت برای این‌که بابت هر نخ سیگار خارجی 35 ریال مالیات کمتری می‌گیرد، می‌گوید: قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات از قوی‌ترین قوانین دنیاست، اما متأسفانه در اجرای آن بشدت ضعیف عمل می‌کنیم.

مسجدی با انتقاد از اعضای ستاد کشوری کنترل و مبارزه با دخانیات که در مدت 6 سال گذشته از تصویب قانون جامع کنترل و مبارزه ملی با دخانیات، کمتر از 6 بار تشکیل جلسه داده‌اند، ادامه می‌دهد: وقتی قهوه‌خانه را از لیست اماکن عمومی حذف می‌کنیم، دیگر چه انتظاری می‌توان داشت که قوانین بدرستی اجرا شوند.

سیگار در دست زنان

آمارها می‌گویند 3 تا 5 درصد دختران در سال‌های اول دانشگاه و 6 تا 8 درصد آنان در سال‌های آخر تحصیل خود استعمال سیگار را آغاز می‌کنند. از سوی دیگر 28 درصد از دختران جوان قلیان می‌کشند.

حسن آذری‌پور، عضو کمیته سیاستگذاری کنترل دخانیات وزارت بهداشت در این خصوص به [#171جام‌جم»](#) می‌گوید: در گذشته قلیان بیشتر در مناطق جنوبی و از سوی زنان مسن مصرف می‌شد، اما حالا از سوی زنان و جوانان هم مورد استفاده قرار می‌گیرد. از طرفی شرکت‌های دخانی هم با تولید توتون‌های میوه‌ای و ترویج آن بین جوانان سعی کرده‌اند تا گرایش به قلیان را افزایش دهند.

او ادامه می‌دهد: از طرفی خانواده‌ها هم فکر می‌کنند اگر با فرزندانشان بنشینند و قلیان بکشند، در واقع می‌توانند با آنها دوست باشند و ارتباط خوبی با آنها برقرار کنند. متأسفانه باور غلطی هم وجود دارد که مردم فکر می‌کنند مصرف قلیان ضرر کمتری دارد که این کاملاً اشتباه است.

آذری‌پور با هشدار نسبت به افزایش مصرف دخانیات در زنان معتقد است؛ در حال حاضر در فرهنگ ما، مصرف سیگار در زنان تا حدود زیادی تابو است، همین مساله سبب می‌شود تا گرایش کمتری نسبت به مصرف سیگار در زنان داشته باشیم، اما از طرفی قبح کشیدن قلیان برای زنان در خانواده‌ها در حال شکستن است، یعنی پدر، مادر و حتی پسر و دختر جوان خانواده در کنار هم قلیان می‌کشند که باعث می‌شود فاکتوری که سبب می‌شد زنان به خاطر مسائل فرهنگی، کمتر به مواد دخانی گرایش پیدا کنند، از بین برود.

توقف دخالت‌های صنایع دخانی چندملیتی

امروز آخرین روز از هفته بدون دخانیات (4-10 خردادماه) و در واقع روز جهانی بدون دخانیات است. شعار این روز از سوی سازمان بهداشت جهانی «؛دخالت‌های صنایع دخانی چندملیتی را متوقف کنیم«؛ انتخاب شده و درواقع به زبان ساده از دولت‌ها می‌خواهد با وضع و اجرای قوانین کنترل دخانیات، مصرف این مواد را در کشورها کاهش دهد.

خواندن این مطلب به طور متوسط کمتر از 15 دقیقه وقت می‌گیرد و اگر آمارهای اول مطلب را خوانده باشید، عدد و رقم تعداد کسانی که در همین فاصله از عوارض مصرف دخانیات فوت می‌کنند، دستان می‌آید. بنابراین هزینه‌های مصرف دخانیات به مراتب از سود تجارت آن بیشتر است. دولت، وزارت بهداشت و همه مسئولان اجرایی کشور باید بیشتر از سیگاری‌ها با اجرای دقیق قانون جامع کنترل دخانیات به فکر آنها باشند.

مستوره برادران نصیری / گروه جامعه